

Απόψεις και προτάσεις του Β.Ε.Τ.Ε. προς την Επιτροπή του ΥΠ.Π.Ε. για την κατάρτιση του πενταετούς προγράμματος".

ΠΡΟΣ - Τό ΥΠ.Π.Ε.

Πρόγραμμα Ανάπτυξης 1983-87
Τομέας: Πολιτιστικές δραστηριότητες

Κοιν. Ι. Υπουργό Πολιτισμού και Επιστημών
κ. Μελίνα Μερκούρη

2. Γεν. Γραμμ. ΥΠ.Π.Ε.
κ. Μιχ. Δωρή

Σε απάντηση της από 5-8-1982 επιστολής σας με την υπογραφή του κ. Σπύρου Μερκούρη σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Εισαγωγή

Είναι γνωστή η σημερινή πραγματικότητα στα πολιτιστικά μας θέματα, αποτέλεσμα μιας επιτεινόμενης υποβιβαστικής του πρακτικά ενδηλούμενου ενδιαφέροντος της πολιτείας για την ουσιαστική μελέτη και έρευνα ανάπτυξη των δυνατοτήτων, με συνέπειες αρνητικές στην πραγμάτωση του δημιουργικού έργου των καλλιτεχνών και γενικότερα με συνέπεια το χαμηλό πολιτιστικό επίπεδο σε σύγκριση με τις δυνατότητες της χώρας. Το χάσμα επικοινωνίας κοινού και Τέχνης μεγαλώνει.

Εποχές και του ΥΠ.Π.Ε. φορέα της πολιτείας και του Β.Ε.Τ.Ε. συλλογικού φορέα των καλλιτεχνών είναι η προσκείμενη για το πολιτιστικό ανέβασμα της χώρας.

Αυτό προϋποθέτει μια ευρύτερη θεώρηση του θέματος, τόν έντονα των άδυναμιών, το σχεδιασμό στην κατεύθυνση της δημιουργίας μιας σωστής υποδομής για την επίτευξη των στόχων της πολιτιστικής ανάπτυξης και μέσα σ' αυτή την υποδομή την άμεση επίλυση χρόνιων προβλημάτων που σχετίζονται με το χώρο μας

Παρακάτω αναφέρουμε προβλήματα που θεωρούμε αναγκαίο να επιλυθούν άμεσα για την εξυπηρέτηση των προαναφερθέντων στόχων.

Ι. θεωρούμε παράγοντα θεμελιακό το θέμα της Τέχνης στην Παιδεία.

Η αντίληψη που είχε ως τώρα επιμυηθεί στο χώρο της Παιδείας ήταν κύρια τεχνοκρατική και ωφελμιστική με υποβάθμιση του ρόλου της Τέχνης στην εκπαίδευση.

Για την αντιμετώπιση του θέματος προτείνουμε α) την αναδιάρθρωση των ώρων διδασκαλίας στη βασική και μέση εκπαίδευση για την έρευνα συμμετοχή σ' αυτές των καλλιτεχνικών μαθημάτων και της ιστορίας της Τέχνης, β) την δημιουργία έδρων της Ιστορίας της Τέχνης στην Ανώτατη Παιδεία και στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες. Οι απόφοιτοι αυτών των βαθμίδων Παιδείας είναι οι δάσκαλοι στα σχολεία.

Επειδή θεωρούμε ότι η δυνατότητα στα σχολεία οι σχετιζόμενες με τα έργα Τέχνης δεν είναι επαρκείς προτείνουμε τη σύσταση ενδόσεων από τον οργανισμό σχολικών βιβλίων (ή με ανάθεση για μελέτη της μορφής και του περιεχομένου στο Β.Ε.Τ.Ε.), προοριζόμενων να αποτελέσουν εποπτικά μέσα για τα σχολεία, με αντικείμενο την Ελληνική Τέχνη από την αρχαιότητα ως και τον 19ο αιώνα και πέρα απ' αυτόν.

Εποχές των ενδόσεων ή γνωριμία των μαθητών και δασκάλων και έμμεσα

δλου του λαου με την εικαστική κληρονομιά του "Εθνους μας, η έκτι-
μηση της και η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας προστασίας και δια-
τήρησής της. (Πρόβλημα Αρχαιοκαπηλίας κ.λ.π.).

Τό ξεκίνημα σ' αυτό τό πενταετές προτείνουμε νά γίνει με την
βυζαντινή και μεταβυζαντινή ζωγραφική (φρηιόωπα, τοιχογραφίες, φορητές
εικόνες) καθώς και τις μετέπειτα λαϊκές τοιχογραφίες μέχρι τον
19ο αιώνα. Η πρόταση για ξεκίνημα μ' αυτό τό θέμα γίνεται γιατί είναι
κοινή διακρίτωση πώς η πληροφόρηση στα σχολεία είναι έλλειπότερη για
την Τέχνη αυτών των περιόδων. Η έκθεση νά περιλαμβάνει συνοπτικά σχέ-
δια από ειδικούς (ιστορικά, αισθητικά, τεχνικά).

Καί με την έκδοση αυτή προτείνουμε νά δίνεται στα σχολεία και
έπιλογή από τό εינוογραφικό περιεχόμενο της σε ολάιτς.

Η έκδοση αυτή μπορεί νά διανέμεται ή νά πουλιέται σε πολιτιστι-
κούς φορείς κ.λ.π.

2. Καλλιτεχνική Παιδεία: Είναι κοινή συνείδηση ότι η μία σχολή
Καλών Τεχνών στην Ελλάδα δεν καλύπτει τις ανάγκες Ανώτατης Καλλιτεχνι-
κής Παιδείας. Αλλά και η υπάρχουσα σχολή πρέπει νά βελτιωθεί σε ποιό-
τητα και εύρος παρεχόμενης μόρφωσης, νά διατεθούν για τον έξοκλιισμό της
περισσότερα μέσα.

3. Θεωρούμε θεμελιακή την καθιέρωση του 20/ο επί του προϋπολο-
γιαμού κατασκευής των κτιρίων του δημοσίου και Ν.Π.Δ.Α. για ανάγκες
των κτιρίων αυτών σε εικαστικό έργο (ανάπτυξη της δημιουργίας, επίδρα-
ση στη γενική ποιότητα του κτιρίου, λειτουργική συνεργασία αρχιτεκτο-
νικής και εικαστικών Τεχνών, άμεση έπαφή κοινού με Τέχνη, ειδική σημα-
σία για την αποκέντρωση της ποιότητας ζωής.

4. Σε συνεργασία με τό Ε.Ε.Τ.Ε. νά ρυθμιστεί ο τρόπος περι-
θέσεως και ανάληψης των εργασιών Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Α. Τοπικής Αυτοδιοί-
κησης, Ιερών Ναών κ.λ.π. που προβλέπονται στο νόμο ΠΘΥ Ε.Ε.Τ.Ε.
(1218/2-10-81 άρθρο 9) και νά εκδοθεί τό αντίστοιχο Προεδρικό Διάταγμα.
[Χρήσιμη θα είναι η συνεργασία με την έκκλησία για νά τηρείται
η νόμιμη διαδικασία στις ανάθεσεις καλλιτεχνικών εργασιών. Υπάρχουν
διαμαρτυρίες για παράτυπες ανάθεσεις.

5. Νά επιχορηγεί τό Υ.Π.Ε. τό Ε.Ε.Τ.Ε. με την ανάλογη έπιχορήγηση
που χρειάζεται για νά καλύπτονται οι ανάγκες της λειτουργικής του δράσης
και νά άνοίγονται δυνατότητες εύρύτερης δραστηριότητας κατά τά προβλε-
πόμενα από τό νόμο.

6. Νά πραγματοποιείται κάθε διετία ο θεσμός της Πανελληνίας Καλλι-
τεχνικής Έκθεσης και νά μελετηθούν τρόποι όργάνωσης για την δημιουργική
λειτουργία της, με σκοπό νά είναι αυτή πραγματικά ένας χώρος καλλιτεχνι-
κής άμιλλας και μεγάλης εύκαιρίας για την έπαφή του κοινού με την καλ-
λιτεχνική δημιουργία στη χώρα.

Επίσης νά μελετηθούν οι τρόποι διακίνησης της στον εύρύτερο Έλ-
λαδικό χώρο π.χ. κατά τμήματα ή αισθητικές ένότητες ή άλληλουχίες κλπ.

Μέσα από μια τέτοια Πανελλήνια θα μπορεί και τό κράτος νά κάνει
άγορές έργων όχι για νά καταλήγουν στις αποθήκες αλλά στη δημόσια πολι-
τιστική δραστηριότητα. Ανεγκνάτα η δημιουργική ζήτηση για όλοένα καλλι-
τερες Πανελληνίες με την ανάπτυξη του διαλόγου γι' αυτές, για τή διασφέ-
λιση της έλευθερίας της έκφρασης, την εμφάνιση όλων των αισθητικών τάσεων
και ιδεών. Η Πανελλήνια θα πρέπει και μπορεί νά δίνει κίνητρα για ανά-
πτυξη γενικότερα της καλλιτεχνικής άμιλλας, π.χ. περισσότερες πρωτοβου-
λιακές εκθέσεις σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους
φορείς. Θα ένισχύσει δε την τάση του κοινού για μεγαλύτερη συμμετοχή
στην καλλιτεχνική δραστηριότητα.

7. Υπάρχει τὸ πρόβλημα τῆς καλλιτεχνικῆς ἐτέγης.
Κύρια οἱ νέοι καλλιτέχνες δύσκολα βρίσκουν τὰ μέσα νὰ ἐκθέσουν τὴ δουλειά τους. Ἄλλωστε καὶ οἱ ὑπάρχουσες γκαλερί δὲν μποροῦν νὰ καλύψουν τὸ εὖρος τῶν ἀναγκῶν.

Ἡ Πολιτεία καὶ τὸ Ε.Ε.Τ.Ε. πρέπει νὰ βροῦν λύσεις σὲ τῆς τοιοῦ εἴδους προβλήματα.

Ὁ χώρος ποὺ διατίθεται στὴ Στέγη Ἑλλῶν Τεχνῶν καὶ Γραμμάτων εἶναι γνωστὸ ὅτι δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος.

Γι' αὐτὸ προτείνουμε τὸ ΥΠ.Π.Ε. ν' ἀναζητήσῃεῖστέ κτίρια ποὺ εἶναι τῆς δικαιοδοσίας του τὸν κατάλληλο πολιτιστικὸ χώρο καὶ νὰ μᾶς τὸν παραχωρήσει.

8. Νὰ ἐνισχυθοῦν τὰ νέα ταλέντα μὲ διεύρυνση τῶν ὑποτροφιῶν ἐσωτερικοῦ - ἐξωτερικοῦ

9. Νὰ προχωρήσει στὴ λύση του τὸ θέμα τῆς ἀσφάλισης τῶν Εἰκαστικῶν Καλλιτεχνῶν. Ἢδη ὑπάρχει σχετικὴ ἀλληλογραφία μὲ τὴν Ἰδιοκτοῦργὸ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κ. Ρ.Κακλαμανάκη καὶ σχετικὲς κοινοποιήσεις στὰ Ἰπουργεῖα Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτισμοῦ.

10. Νὰ βοηθηθεῖ τὸ Ε.Ε.Τ.Ε. γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ Πρατηρίου Ὀργάνων καὶ Ὑλικῶν.

Ἡ ἀπὸ τὸ ἐμπόριο προμήθεια ὑλικῶν οὐσιαστικὰ εἶναι ἀπαγορευτικὴ γιὰ τὴν προώθηση τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας.

Οἱ λόγοι εἶναι γνωστοί: Τὰ ὑλικά πουλιῶνται πανάκριβα, κάποια ὑλικά καὶ ὄργανα ἀπαραίτητα γιὰ τοὺς καλλιτέχνες, δὲν εἰσάγονται ἂν δὲν ἐνδιαφέρουν οἰκονομικὰ τὸ ἐμπόριο καὶ ἐπίσης τὸ θέμα καταλληλότητας ὀρισμένων ποιότητων ὑλικῶν δὲν μπορεῖ νὰ ἐλέγχεται εὐκολὰ ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴ καλλιτέχνη.

11. Νὰ ἀντιμετωπιστεῖ τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαγγελματικῆς Στέγης τῶν καλλιτεχνῶν. (π.χ. οἰκοδόμηση ἐργαστηρίων μὲ εὐνοϊκοὺς ὅρους ἀπόκτησης χρήσης).

Τὰ παραπάνω ζητήματα χρειάζονται ἀσφαλῶς μὴ ἀνάπτυξη καὶ δὲν εἶναι αὐτὸ τόσο εὐκολο νὰ γίνεῖ σὲ ἓνα χαρτί καὶ σὲ σύντομο χρόνο.

Γιὰ ἓνα σχέδιο πενταετίας, τὴν ὑλοποίησή του καὶ τὸν ἐμπλουτισμὸ του προτείνουμε τὴν λειτουργία ὁμάδων μελέτης ΥΠ.Π.Ε. - Ε.Ε.Τ.Ε. Ἀντικειμενὰ τοὺς θὰ προκύψουν νὰ εἶναι καὶ θέματα ποὺ ἐδῶ δὲν ἀναφέραμε.

Μετὰ ἀπὸ τὴν πλευρὰ μας εἴμαστε ἕτοιμοι.

Ὁ Γεν. Γραμματέας

Νίκος Εὐγενίδης
Νίκος Εὐγενίδης

Μὲ τιμὴ

Ὁ Πρόεδρος

Μάριος Βασιλάς
Μάριος Βασιλάς